

Türk bayrağı kanunu lâyihası ve Dahiliye ve Millî müdafaa encümenleri mazbataları (1/461)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/717

29 - II - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Millî Müdafaa vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 14 - II - 1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Türk bayrağı kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe

Yurd iç ve dışında Türkiye Cümhurluğu Devletini temsil etmek üzere çekilmekte olan Türk bayrağının çekiliş ve indiriliş usullerinin ve çekilme ve indirilme zamanlarının ve süsleme için kullanılan bayrakların özel bayraklar ve forslarla birlikte zaman, yer ve metod itibarile kullanılış şekillerinin ve yapıldıkları kumaşların cins, ölçü ve renklerinin elde bir kanun bulunmamasından ötürü çok kereler tatbikatta birbirini tutmamazlık meydana getirmiş olması Türk bayrağına karşı gereği gibi bir ilgi ve saygı gösterilmesine büyük bir engel olmaktadır.

Halbuki Devletin içte ve dışta maddî ve manevî bütün varlığını oruntayan bayrağına karşı yurttaşların ve bilhassa ilgili işyaların gereği gibi ilgilenmelerini elde edebilmek için yukarıda yazılı hususların genel bir düzen altına alınması **gereklidir**.

İşte Türk bayrağı kanunu lâyihası bu düşüncelerden esin alınarak hazırlanmıştır.

1 — Birinci maddede bayrağın tanımı yapılmış, rengi gösterilmiş ve bağli örnekle şekil ve ölçüsü gösterilmiştir. Düzen birliği elde etmek için bayrağın şalden yapılacağı ve fakat şalı bulunmaz ve elde edilmesi de mümkün olmazsa ancak böyle bir zorluk halinde yerin en büyük sivil işyalarının iznile bayrağın başka kumaştan yapılabileceği gerekli görülmüş ve bu suretle köy ve kumun merkezleri gibi küçük yerlerde bayraksız kalmak tehlikesinin önü alınmak istenmiştir.

2 — Yurdun hüdafaasını elde tutan süel kuvvetler için (Kara, deniz, hava) bayrağın daha başka özgüllükleri bulunduğu düşünceyle bayrağın cins, şekil ve nisbetleri, çekiliş ve indirilişlerinde ve sair hususlarda yapılacak törenlerin özel öğrenelerine bağli olacağı yazılmıştır.

3 — Yabancı memleketlerde bayrak kullanış metodunun arsulusal metodlara uygun olması gerekli bulunmuştur.

4 — Dördüncü madde ile bayrağın çekilme ve indirilme zamanları gösterilmiş ve böylelikle bayrağın belirtilmiş zamanlarda direğe çekilmesi ve direktten indirilmesi elde edilmek istenmiştir. Çekilme saatinin 8 olarak kabul edilmişinde arsulusal kurallar göz önünde bulundurulmuş ve gemilerin bu kurallara nazaran sabahları saat sekizde sancak çektikleri ve süel kuvvetlerinin de aynı kuralla uyarak bu şekilde hareket ettikleri yapılan incelemelerden anlaşılarak bu saatten evvel bayrak çekilmesinin yurd içinde ve bilhassa limanlarda büyük bir ikilik meydana getireceği düşünölmüş ve bu suretle yaz günlerinde günün erken olması sebebiyle ulusal dairelerin sekize kadar bir kaç saat bayraksız kalacağı çekinecinin giderilmesi bu suretle mümkün görölememiştir.

5 — Beşinci madde ile Türk bayrağının ulusal dairelerde çekileceği yer gösterilmiştir.

6 — Yas alâmeti olmak üzere bayrağın yarıya kadar çekileceği hallerin çok önemli ve siyasal durumlara aid olması düşüncesile yanlışlıklara meydan bırakmamak ve işi gereği gibi düzen altında ifa edebilmek için işin Devlet protokolunca gösterilmesi ve zamanında ilgililere bildirilmesi esasının konulması gerekli görülmüştür.

7 — Ulusal dairelerin Devleti oruntmak üzere çektiği Türk bayrağından başka halkın bayramlarda tezahürat için evlerini ve bahçelerini süslediği ve urayların ve Devlet dairelerinin ulusal bayraktan başka binalarına ve sokaklara süs için astıklar bayrakları ve manevî şahsiyeti haiz bazı hayır müesseselerinin özel bayrakları ve forsları vardır. İşte bütün bu süs ve özel alâmet halindeki bayrakların ve forsların Türk bayrağının yanındaki yerlerinin ve Türk bayrağına olan tabiiyetlerinin, çekiliş ve indiriliş tarzlarının ve zamanlarının bir düzen altına alınmasını elde etmek için 7 ne madde konmuştur ve bu kanunun hükümlerinin tatbik şekillerini göstermek üzere ilgili bakanlıklarcasına bir örnek hazırlanması gereği ileri sürülmüştür.

8 — Türk bayrağı kanununun konusu bütün bakanlıkları ilgilendirmek sebebiyle tatbikine İcra Vekilleri Heyetinin memur edilmesi gerekli görülmüştür.

9 — Bu kanunun lâyikile tatbiki için bir müddet hazırlık yapılması gerekli bulunduğu düşünülerek yayımından ancak altı ay sonra sayılı olacağı esası konulmuştur.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 20

Esas No. 1/461

17 - IV - 1936

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince 14 - II - 1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Türk bayrağı kanunu lâyihasının esbabı mucibesile birlikte gönderildiğini bildiren Başvekâletin 29 - II - 1936 tarih ve 6/717 sayılı tezkeresi encümenimize verilmiş olmakla Millî Müdafaa ve Dahiliye vekâletleri mümessillerinin de buldukları toplantımızda okundu ve tetkik olundu.

Lâyiha hakkında Hükûmetçe ileri sürülen esbabı mucibeye iştirak eden encümenimizce lâyihanın esas itibarile kabulü muvafık görülmüş ve yalnız yazılış ve tertib tarzında yapılan değişikliklerle Ulu Heyete arz olunmak üzere Yüksek Baş-

kanlığa sunulmasına karar verilmiştir.

Da. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Çanakkale	Mardin
C. Uybadın	Ş. Yaşın	E. Ergin
Aza	Aza	Aza
Sivas	Afyon	Tokad
V. R. Seviğ	İ. N. Aykurt	G. Peki
Aza	Aza	Aza
Erzurum	Bursa	Samsun
N. Elgün	F. Güvendiren	Z. Durukan
Aza	Aza	Aza
Sivas	Çoruh	Tokad
S. Görker	A. Tüzün	H. Ergun
Aza	Aza	Aza
Çanakkale	Zonguldak	
H. Ergenli	R. Vardar	

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa encümeni

Karar No. 27

Esas No. 1/461

25 - IV - 1936

Yüksek Başkanlığı.

Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Türk bayrağı kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte gönderildiğine dair olup Dahiliye encümenince incelenip kabul edilen tarzı gösteren mazbata ile encümenimize havale edilen Başvekâletin 29 şubat 1936 tarihli ve 6/717 numaralı tezkeresi Dahiliye vekili ile Millî Müdafaa ve Hariciye vekilliklerinden gönderilen memurları bulunduğu halde okundu ve görüşüldü.

Türk bayrağına lâyük olduğu yüksek şerefin ve verilmesi gerekli olan büyük ehemmiyetin her yerde bir disiplin altında aynı tarz ve sistemde olması için yapılan kanun lâyihası Dahiliye encümenince yazılış ve tertip tarzile muvafık görülerek encümenimizce de esas itibarile kabul edilmiş ise de Dahiliye encümeni mazbatasının birinci maddesinin ikinci fıkrasının daha açık bir tarzda olması için şalinin, tedarikindeki zorluğun tebarüz ettirilmesi ve bundan ötürü Vali ve kaymakam gibi nahiye müdürüne de böyle bir salâhiyet verilmesi muvafık görülmüş ve ismi geçen ikinci fıkra ol suretle değiştirilmiştir. 1706 numaralı kanuna göre vazife ve hizmet itibarile merciinin Dahiliye vekilliği olan Jandarmanın maddede ayrıca yazılmasına lüzum olmadığı ve bayrak çekilmesinde donanmanın her zaman bu

kanun lâyihasının beşinci maddesinin birinci fıkrası hükmüne uymayacağını alâkadarların bilmesi için bu hususun yapılacak talimatnamede işaret edilmesinin yerinde olacağı düşünülerek ikinci maddede bir değişiklik yapılmıştır. Talimatına uygun olmayan bayrakların yapılması ve satılması işine de karışılması için sekizinci maddede bir eümle eklenmiştir.

Bayrak tedarikinde yurttaşın zarardan korunması için 10 neu maddedeki zamanın bir seneye çıkarılması gibi değişiklik ve eklemelerle kanun lâyihası kabul edilmiştir. Umumî heyetin tasvip nazarina arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

M. M. E. Reisi Na.	M. M.	Kâlib
Diyarbakir	Diyarbakir	Erzurum
<i>K. Sevüktekin</i>	<i>K. Sevüktekin</i>	<i>Ş. Koçak</i>
Antalya	Balıkesir	Balıkesir
<i>C. Mengilibörü</i>	<i>C. Esener</i>	<i>Hâcîm Kezer</i>
Bilecik	Elâziz	Erzurum
<i>Salih Bozok</i>	<i>Ahmed S. Ohkay</i>	<i>A. Akyürek</i>
İstanbul	Kırşehir	Kocaeli
<i>Dr. H. Ş. Erel</i>	<i>L. M. Özdeş</i>	<i>M. Bozatak</i>
Manisa	Samsun	Tekirdağ
<i>K. N. Duru</i>	<i>R. Barkan</i>	<i>R. Apak</i>
Tokad		Urfa
<i>H. Konay</i>		<i>Ahmed V. Yazgan</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türk Bayrağı kanunu lâyihası

MADDE 1 — Türk Bayrağı bağlı örnekte gösterilen şekil ve ölçülerde olmak ve al zemin üzerine beyaz ay, yıldız konmak şartile şaliden yapılır. Ancak zorda kaldığı halde yerin en büyük sivil işyarmın iznile başka kumaşlardan da yapılabilir. Bu şartlara uygun olmayan bayraklar çekilmez, çekilmiş ise indirilir.

MADDE 2 — Kara, Deniz, ve Hava kuvvetleriyle daire ve teşekküllerinde kullanılacak bayrakların cinsleri, şekilleri ve nisbetleriyle çekilmiş ve indirilişinde vesair hususlarda yapılacak tören özel talimatlarında gösterilir.

MADDE 3 — Yabancı memleketlerde bulunan Türkiye Cümhurluğu Elçilik konsolosluk ve sair ulusal binalarına Türk bayrağının çekilmesi ve indirilmesi arsulusal metotlara göre yapılır.

MADDE 4 — Bayrak ulusal dairelerde her gün saat sekizde çekilir ve gün batarken indirilir. Yalnız ulusal bayram ve genel tatil günleri devam ettiği müddetce gece ve gündüz bayrak çekili kalır.

MADDE 5 — Ulusal dairelerde çekilecek bayraklar bu iş için yapılmış özel direklere çekilir.

MADDE 6 — Yas alâmeti olmak üzere bayrağın yarıya çekileceği haller ve devam müddeti Devlet protokolunca tesbit ve vaktinde ilgililere bildirilir.

MADDE 7 — Dördüncü maddenin dışında kalan yerlerde Türk bayrağının ve diğer özel bayrakların ve forsların gerek temsil ve gerek süsleme için ne zaman ve nasıl çekileceği ve nerelerde kullanılabileceği esasları bu kanunun

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Türk bayrağı kanunu lâyihası

MADDE 1 — Türk bayrağı, bu kanuna bağlı örnekte gösterilen şekil ve nisbetlerde olmak ve al zemin üzerine beyaz ay - yıldız konmak, şartile şaliden yapılır. Ancak tedarikinde zorluk olur ise vali ve kaymakamların iznile başka kumaşlardan da yapılabilir.

MADDE 2 — Kara, deniz, hava ve jandarma kuvvetleriyle daire ve teşekkülleri tarafından bayrakların çekiliş ve indirilişlerinde ve sair hususlarda yapılacak tören ve bu kuvvetlerle daire ve teşekküllerinde kullanılacak hususî alâmet ve filâmaların şekilleri, nisbetleri ve cinsleri Millî Müdafaa vekâletince yapılacak talimatnamelerde gösterilir.

MADDE 3 — Türkiye Cümhurluğunun yabancı memleketlerde bulunan resmî ve millî binalarına Türk bayrağının çekiliş ve indirilişleri, Uluslar arası metotlara göre, Hariciye vekilliğince yapılacak talimatnamede gösterilir.

MADDE 4 — Yas alâmeti olmak üzere bayrağın yarıya çekileceği haller ve devam müddeti Devlet protokolunca tesbit ve vaktinde alâkalı dairelere bildirilir.

MADDE 5 — Türk bayrağı, resmî dairelerde ve millî müesseselerde sabah saat sekizde çekilir ve gün batarken indirilir.

Yalnız; Millî bayramlarda ve umumî tatil günlerinde, tatilin devam ettiği müddetçe, bayrak gece ve gündüz çekili kalır.

Her gün bayrak çekecek resmî daireler, İcra Vekilleri Heyeti tarafından yapılacak talimatnamede gösterilir.

MADDE 6 — Resmî dairelerde ve millî müesseselerde çekilecek bayraklar bu iş için yapılmış hususî direklere çekilir.

MADDE 7 — Resmî daireler ile millî müesseselerden başka yerlerde Türk bayrağının ve diğer hususî bayrakların ve forsların gerek temsil için ve gerek süsleme için ne zaman ve nasıl çekileceği ve nerelerde kullanılabileceği

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞ-
TİRİŞİ

Türk bayrağı kanunu lâyihası

MADDE 1 — Türk bayrağı, bu kanuna bağlı örnekte gösterilen şekil ve nisbetlerde olmak ve al zemin üzerine beyaz ay - yıldız konmak, şartile şaliden yapılır.

Ancak şalinin tedarikinde zorluk olur ise en büyük mülkiye memurunun iznile zemin rengi al olmak üzere başka kumaştan de yapılabilir.

MADDE 2 — Kara, deniz, hava kuvvetleriyle daire ve teşekkülleri tarafından bayrakların çekiliş ve indiriliş saatleri ile çekiliş ve indirilişlerin de ve sair hususlarda yapılacak tören ve bu kuvvetlerle daire ve teşekküllerinde kullanılacak hususî alâmet ve filâmaların şekilleri, nisbetleri ve cinsleri Millî Müdafaa vekilligince yapılacak talimatnamelerde gösterildi.

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Dahiliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Dahiliye encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6 — Dahiliye encümeninin 6 nci maddesi aynen.

MADDE 7 — Dahiliye encümeninin 7 nci maddesi aynen.

Hü.

Da. E.

tatbiki şekillerini göstermek üzere ilgili bakanlıklarca hazırlanacak talimat ile tayin olunur.

esasları, bu kanunun tatbik şekillerini göstermek üzere yapılacak nizamnamede tasrih edilir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeye İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 8 — Bu kanun hükümlerine ve yapılacak nizamname ile talimatnamelere muhalif olarak çekilmiş bayraklar mahallin en büyük idare âmirinin emrile indirtilir.

MADDE 9 — Bu kanun yayımından altı ay sonra sayılır.

MADDE 9 — Bu kanun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 10 — Bu kanun neşri tarihinden altı ay sonra muteberdir.

14 - II - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

M. M. E.

MADDE 8 — Bu kanun hükümlerine ve yapılacak nizamname ile talimatnamelere muhalif olarak bayrak yapmak ve satmak yasaktır. Talimata ve nizamnamelere muhalif olarak çekilmiş bayraklar mahallin en büyük mülkiye memuru emrile indirilir.

MADDE 9 — Dahiliye encümeninin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 10 — Bu kanun neşri tarihinden bir sene sonra muteberdir.

